

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМИ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
спеціальність (предметна спеціальність)	014.04 Середня освіта (Математика)
освітня програма	Математика та інформатика
вид дисципліни	за вибором
факультет	факультет математики і інформатики

Розробник програми: Олена АРШАВА, к. ф.-м. н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри вищої математики та інформатики факультету математики і інформатики

Викладач дисципліни: Аршава Олена Олександрівна, к. ф.-м. н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри вищої математики та інформатики факультету математики і інформатики, ел. адреса: olena.arshava@karazin.ua

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання навчальної дисципліни** Управління сучасними закладами освіти є:

1. ознайомити здобувачів вищої освіти з основами педагогічного менеджменту як сукупністю методів, форм, принципів управління сучасним закладом освіти;

2. навчити застосовувати метод SWOT-аналізу для стратегічного планування діяльності закладу загальної середньої освіти;

3. ознайомити з моделями управління закладами загальної середньої освіти в контексті впровадження реформи освітньої галузі Нової української школи (НУШ);

4. сформувати у здобувачів навички керівника закладу загальної середньої освіти, спираючись на сучасні світові методики освіти, в тому числі STEAM - освіта.

1.2. **Основними завданнями вивчення дисципліни** є вивчення основних моделей, принципів та прийомів ефективного керівництва закладом освіти, що використовуються під час вирішення керівником управлінських і педагогічних задач.

1.3. **Кількість кредитів** – 4.

1.4. **Загальна кількість годин** – 120.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Система управління сучасним закладом загальної середньої освіти: структура, зміст, принципи, методи та виклики (60 год.).

Тема 1. Система освіти в Україні (10 год.)

Структура та зміст національної системи освіти. Освітнє законодавство України. Принципи освітньої діяльності в Україні. Її мета та функції. Повна загальна середня освіта: структура, мета, компетентності, рівні освіти.

Тема 2. Рівні управління освіти: українська модель та зарубіжний досвід (20 год.).

Структура та органи управління закладом повної загальної середньої освіти. Принципи, на яких базується управління закладом повної загальної освіти. Зарубіжний досвід деяких країн Європи організації системи освіти та її управління (на прикладі Фінляндії та Великої Британії).

Тема 3. Структура закладу загальної середньої освіти. Моделі побудови діяльності закладів (10 год.).

Організаційна структура закладу загальної середньої освіти: її складові та взаємодія між ними. Моделі побудови діяльності закладів (на прикладах багатопрофільного ліцею та ліцею, в якому впроваджено STEM-освіта).

Тема 4. Реалізація проєкту Нової української школи (НУШ) в контексті управління освітньою діяльністю закладу освіти (10 год.).

Нова українська школа: мета, загальна формула, етапи та інструменти впровадження реформи. Роль STEM-методів у створення нового освітнього середовища. Компетентності Нової української школи як освітня траєкторія здобувача освіти. Застосування кейсів в управлінні сучасним закладом середньої освіти.

Тема 5. Керівник закладу загальної середньої освіти. Професійний стандарт керівника (10 год.).

Керівник закладу загальної середньої освіти: загальна характеристика, права та обов'язки. Професійний стандарт керівника: загальні положення документу; трудові функції, загальні та професійні компетентності керівника закладу загальної середньої освіти.

Розділ 2. Педагогічний менеджмент (60 год.).

Тема 6. Поняття педагогічного менеджменту, його зміст, функції, методи та сучасні задачі й виклики (10 год.).

Менеджмент як технологія управління організацією. Об'єкт та суб'єкт вивчення менеджменту. Види та функції менеджменту. Педагогічний менеджмент – наука та мистецтво управління закладом освіти. Функції, принципи та методи педагогічного менеджменту.

Тема 7. Теоретичні та методологічні основи педагогічного менеджменту (10 год.).

Теоретичні засади педагогічного менеджменту. Реалізація функцій менеджменту в управлінській діяльності керівників закладів загальної середньої освіти: планування, організація, мотивація й контроль. Методологічні принципи освітнього менеджменту.

Тема 8. Стратегічне управління закладом загальної середньої освіти. SWOT – аналіз і PEST – аналіз закладу освіти (10 год.).

Стратегічне управління закладом загальної середньої освіти: основні поняття та принципи. Стратегія розвитку закладу освіти. SWOT-аналіз як сучасний інструмент стратегічного управління закладом освіти. Суть та роль PEST-аналізу в стратегічному плануванні діяльності освітньої організації.

Тема 9. Соціально-психологічні питання педагогічного менеджменту. Саморозвиток і самооцінка, академічна доброчесність керівника закладу освіти (10 год.).

Соціальне управління: сутність категорії та її місце в управлінській діяльності керівника закладу освіти. Психологічні аспекти менеджменту в освіті. Соціально-психологічний клімат у педагогічному колективі. Академічна доброчесність як правова та етична норма освітнього середовища. Самооцінка керівника закладу освіти: основні завдання, види та механізми формування. Саморозвиток керівника закладу освіти як результат формування його фахових компетентностей.

Тема 10. Інноваційне управління закладом загальної середньої освіти (10 год.).

Інновації в освітньому середовищі. Інноваційний менеджмент в закладах освіти: сутність, основні поняття, зміст та функції. Моделі управління інноваційними процесами в освіті. Педагогічний експеримент як один із методів впровадження інновацій.

Тема 11. Принципи та інструменти оцінювання якості освіти. Ліцензування та акредитація закладу загальної середньої освіти (10 год.).

Якість освіти як інтегральна характеристика освітньої діяльності закладу освіти. Система забезпечення якості освіти в Україні. Внутрішня система забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти: сутність, принципи розбудови та напрями. Основні заходи забезпечення і підвищення якості освіти як складові системи зовнішнього забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти: зовнішнє незалежне оцінювання здобувачів та атестація й сертифікація педагогічних працівників. Ліцензування освітньої діяльності та громадська акредитація закладу загальної середньої освіти. Інституційний аудит.

3. Методи навчання

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

1. Під час викладання навчального матеріалу:

- словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (проведення педагогічного та управлінського аналізів, дослідні роботи).

2. За організаційним характером освітнього процесу:

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- методи контролю та самоконтролю в освіті;
- бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного компонентів) методи навчання.

3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедуктивні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

4. Лекції, практичні заняття, проведення поточного та підсумкового контролю здійснюються з використанням елементів дистанційного навчання в системі LMS Moodle та програми для організації відео-конференцій ZOOM Workplace.

4. Методи контролю

Есе, опитування, контрольна робота та екзамен.

5. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання												Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1			Розділ 2													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12					
2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	30		60	40	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

6. Рекомендована література

Основна література:

1. Калініна Л.М., Коваленко Є.І. Стратегічне управління освітньою організацією: навчальний посібник. Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2013. 104с.
2. Лунячек В.Е. Педагогічний менеджмент: навчальний посібник / В. Е. Лунячек. – 2-е вид., випр. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
3. Маслікова І. Моніторингова система освітнього менеджменту / І. Маслікова. – Х.: Основа, 2005. 144 с.
4. Мармаза О.І. Менеджмент в освіті: дорожня карта керівника. Харків: Основа, 2007. 448 с.
5. Мартинець Л.А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навчальний посібник. Вінниця, 2018. 196 с.

Допоміжна література:

1. Пікельна В. С. Управління школою / В. С. Пікельна. – Х. : Основа, 2004. 112 с.
2. Реморенко І. Різне управління різною освітою : книга для розумного керівника / І. Реморенко. – К. : Шкільний світ, 2006. 128 с.
3. Скібіцька Л.І., Скібіцький О.М. Менеджмент: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 416 с.
4. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: навчальний посібник. К.: Знання, 2016. 359 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ, Державна служба якості освіти, 2021. 350 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/Abetka_dyrektora_2021_SQE_SURGe.pdf

2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

3. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII. Дата оновлення 28.05.2023. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

4. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 №40-IV. Дата оновлення 31.03.2023. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII. Дата оновлення 02.07.2023. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

6. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 №463-IX. Дата оновлення 05.06.2023. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

7. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 №3715-VI. Дата оновлення 05.02.2023. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>

8. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України від 10.02.1998 №103/98-ВР. Дата оновлення 06.05.2023. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр#Text>

9. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти. 2021. 40 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09.pdf>

10. Уварова А. Організаційна структура школи: як ефективно управляти та взаємодіяти. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://prosvitcenter.org/organizaciyna-structura>

11. Уйсімбаєва Н. Самоосвітня діяльність керівника школи як умова формування його професійної компетентності // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Випуск 101. С. 318-324. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/53036471.pdf>

12. Як розробити стратегію розвитку школи: план для директора. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://sqe.gov.ua/yak-rozrobiti-strategiyu-rozvitkushkol/#:~:text=Важливою%20частиною%20роботи%20директора%20як,розроблення%20Стратегії%20розвитку%20закладу%20освіти.>

13. Управління сучасною школою. Педагогічний менеджмент : методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014.04 «Середня освіта (Математика)» (освітньо-професійна програма «Математика та інформатика») / уклад. О. О. Аршава. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – (PDF 28 с.). [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18154>